

מלכד קיום המלכה, איך בחשו"ק דלאו בני מלות נענה
ממילא לא קיימו טוס דבר, וע"כ כל שהגדיל אור נתפתח
ונשתפה חייב במלות מלה, כיון דאכתי לא קיימו דבר בדין
אכילת מלה, ובאמת נראה, דגם בדין קיום המלכה חלוק מלה
מפסח, דבפסח עיקר המלכה חלה על ההפלה של מפסח
המלכה, שהוא הקרבת הקרבן שעולה לו, דבזה שהקרבן
עולה לבס בעליו הוי קיום המלכה שבו ממילא, ובזה"כ
דקיום המלכה נעשה ממילא, שוב הדר דינא דחיל דין
קיום המלכה גם בחשו"ק, כיון דחשו"ק הדינים לא הופקעו,
משא"כ במלות אכילת מלה, דבעינן מפסח המלכה דהוא
אכילת המלה ליכא שום הלכות דין על ההפלה, ורק דמוכחו
בהמלכה הוי דחשו"ק ל"י לקיום מלכה, וע"כ שפיר חתומין
דבחשו"ק דלאו בני חובל נענה ממילא ליכא בזה גם דין
קיום מלכה כלל, ולפי"ז מושב היסוד הא דפסק הרמב"ם
דלכשהגדיל פסח מפ"ש כיון דקיים גם מלות פסח, משא"כ
במלה דליכא קיום מלכה בחשו"ק, ע"כ חתומין בזה לכשנעשו
בני חובל, וכש"כ.

א"ל דהא קשה בדברי הרמב"ם מהא דאיתא בגדרים
דל"י דפר"ך שם הגמ' אלא מפסח יציא אדם פסח
על חצירו שכן אדם מביא על בניו ובנותיו הקטנים וכו'
א"ר"י שם לזכר אבות לאו דאורייתא, הרי דאינו יכול למנות
כלל ב"כ הקטנים על הפסח מד"מ, ומשום דאין אדם
מביא פסח על חצירו שלא מדעתו, ועיין ברי"מ פ"ב מה'
ק"פ פ"ב שפסק דאין שוחטין את הפסח על הגדול שלא
מדעתו, והיינו כחשקנת הסוגיא בגדרים שהבאנו דשה לזכר
לאו דאורייתא, וא"כ הא קשה דאיך נפטר מפ"ש, כיון
דמד"מ לא נמנה על הפסח ולא עשה כלל, אלא דבעיקר
הסוגיא בגדרים דשה לזכר אבות לאו דאורייתא, ל"ע מהא
דאיתא בפסחים דפ"ה על הא דמנן יתום ששחטו עליו
אפטרופסין יאכל במקום שהוא רועה, דפר"ך שם הגמ'
ש"מ י"ב ברירה, ומשני רבי זירא שם לזכר מ"מ, ופירש"י
שם שם לזכר מ"מ דלא בעינן דעתו כלל וע"כ לא שייך
זאת לדין ברירה, וקשה דהרי רבי זירא בעלמו הוא דס"ל
בגדרים דשה לזכר לאו דאורייתא, ולא מהניא מינוי האב
כלל לזכר הקטנים, ואיך קאמר הכא דשה לזכר מ"מ, [ועיין
במס' שם ד"ה שם שפירשו משום זה דהא דקאמר שם
ד"ר שם לזכר מ"מ ר"ל דשה לזכר לאו דאורייתא וקטנים
לאו בני מינוי כלל, ודברי המוס' ל"ע מקשה מחשבותיו בעלמא
דמנן יאכל במקום שהוא רועה, ולפ"ד המוס' הא יכול לאכול
גם מפסחים אחרים, ולא עדיף פסח זה מפסח אחרים שאינו
מני עליו, ועוד דהא פרקת הגמ' דש"מ י"ב ברירה הא
שייכה גם בעבדים, דהניא בפסחים שם דעבד של שני
שותפין רזה מה אוכל רזה מה אוכל, בזמן שאינם מקפדין
זע"ז, וא"כ הא ש"מ י"ב ברירה, ובפ"כ דשניא דר"י קאי
גם על עבדים, והרי התם פשיטא דשה לזכר דאורייתא,
ובפ"כ כפירש"י, ודברי המוס' ל"ע], ואשר ע"כ נראה, דבאמת
לענין עיקר דין המינוי והקרבת הק"פ שאדם שוחט את
פסחו על ב"כ הקטנים, שפיר הוי שם לזכר דאורייתא,
ומינוי מינוי מדאורייתא, וכמו דאחרבו עבדים בהך דשה
לזכר שיוכל הרב למנותן על פסחו שלא מדעתו, וכדאיתא
בפסחים דפ"ה, ובעבדים הרי פשיטא דהוי דאורייתא לפ"מ
דק"ל נשים בראשון חובה, א"כ הא הם חייבין בק"פ מד"מ,
ואפילו למ"ד נשים בראשון רשות, מ"מ מהא דאוכל משל
רבו הרי חזין דהוי דאורייתא, דאלא"ה הא הוי שלא
לחננוי, וע"כ גם קטנים דכוותיהו אחרבו בהך דשה לזכר
לענין שיוכל האב למנותן על פסחו שלא מדעתו, ושיהא חל
עליהן דין מינוי ובעלים של פסח מד"מ, והא דשה לזכר
לאו דאורייתא הוי לענין חובל, דלא איכללו קטנים בחובל
דק"פ שמהא חובה שיקרב ק"פ על הקטנים ויהא האב

מחוייב להקריב פסחם עליהם, ונשאלו בדגש דקטן לאו
בר חיובא הוא, אבל הא מ"מ דלענין עיקר דין מינוי
אחרבו גם קטנים מקרא דשה לזכר דהאכ יכול למנותן
שלא מדעתו, וזהו דמשני ר"י שם לזכר מ"מ, כיון דבעיקר
דין המינוי אחרבו גם קטנים בהך קרא, ובאור הסוגיא
בגדרים שהבאנו דלכתי לא מניין למילך דאדם מביא ק"פ
מ"מ שלי"מ מהא דמביא אדם ק"פ על ב"כ הקטנים, משום
דשה לזכר אבות לאו דאורייתא, ולפי"ז דלפ"מ הרי עיקר
דין המינוי והבאת הק"פ שמיא על ב"כ הקטנים בלתי
הוי מדאורייתא, נראה שפ"מ שפסק הרמב"ם בפ"ה האב
מחוייב כפרה ה"ל ו"ל כבר ביארנו במעשה הקרבנות
שכל מחוייב קרבן אין מקריבין על ידו אלא מדעתו הן
מחוייבין כפרה שחין לזכר דעת בעלים ע"כ, הרי דמבואר
בדברי הרמב"ם דכנ עיקר הך דינא דאין אדם מביא קרבן
מ"מ שלי"מ הוי רק בקרבנות חובה, ולענין שיקרב לחובתו
לזכרין דקרא דעת בעלים, ולא בקרבנות גדרה, ולפי"ז הא
דקאמר הגמ' בגדרים שם אלא מפסח יציא אדם פסח מ"מ
שכן אדם מביא על בניו ועל בנותיו הקטנים, בפ"כ הוא
משום דלפי הפ"ד דשה לזכר מדאורייתא, הוי ס"ד דאחרבו
קטנים בעיקר דין פסח, שגריך שיקרב הפסח עליהם,
ובא בחובה על הקטנים, וע"כ זהו דפר"ך הגמ' דלינף
מינוי גם לגדולים דאדם מביא פסח על חצירו שלי"מ, וזהו
דמשני הגמ' דשה לזכר לאו דאורייתא, ר"ל דאין פסחם
קרב עליהם בחורת קרבן חובה, וע"כ ממילא שוב אין זה
נוגע להך דינא דאין אדם מביא קרבן מ"מ שלי"מ, ולא
מינוי למילך מינה לגדולים שקרבנס חובה שיהא אדם מביא
קרבן פסח על חצירו שלא מדעתו.

האומנם דאכתי ל"מ, ד"ל דהא בפסח כיון דשיקרו הוא
קרבן חובה, שהוא חובה היום, א"כ לא איכפת
לן מה דקטן לאו בר חיובא הוא ואין הק"פ קרב לחובתו
של הקטן, דמ"מ שייך בזה הך דא"ה אדם מביא קרבן
מ"מ שלי"מ, ובאשר כן מוכח מהא דלריבין לריבוא דשה
לזכר גבי קטנים שיהא האב מביא פסחם עליהם, הרי
דבלא"ה הוי דינא דאינו יכול להביא ק"פ על בניו ובנותיו
הקטנים, והיינו משום הך דינא דאין אדם מביא קרבן מ"מ
שלי"מ, וכן נראה מבואר מהא דאיתא בפסחים דף פ"ח דאין
שוחטין את הפסח על הנשים אלא מדעתן, ואף דאיתא
למ"ד דנשים בראשון רשות, הרי דאף ק"פ שאינו בא בחובה
מ"מ לזכר דעת בעלים, אכן נראה, דהי דנשים בפסח
רשות, אבל כ"ז הוא בעיקר הבאמו, שאין מחוייבין להביאו,
אבל כשקרב הוא קרב בדין חובתו של פסח, וכל דין קרבן
חובה בו, משא"כ בקטנים דלאו בני חיובא נענה, ולא
חיילא עליהו דין חובה כלל, א"כ ממילא דפסחם חלוק
גם בעיקר דין הקרבנות, דאין בו רק דין קיומא דפסח אבל
אינו קרב בחובה, ואשר ע"כ שפיר ו"ל דפסח הבא על
הקטנים קרב גם שלא מדעתו, ואינו בכלל קרבן חובה
שגריך דעת בעלים, אלא דאפילו אם נימא דהוא בכלל
קרבן חובה שהיה לזכר דעת בעלים, ורק מזה"כ דשה
לזכר הוא דאחרבו דשוחטין על הקטנים וממנן אותן שלא
מדעתו, מ"מ נימא הא דלא ילפינן מזה שיוכל להביא פסח
גם על הגדולים שלא מדעתו, דכיון דכל דין דעת בעלים
חלוי בדין קרבן חובה, א"כ הרי ודאי דכל לך דין קרבן
חובה שבו גורם שיהא לזכר דעת בעלים, ולפי"ז גם הא
דקרב בחורת חובה ג"כ גורם שיהא דיו שגריך דעת
בעלים, וממילא דלא מינוי גילוי דפסח א"ל דעת רק בקטנים
דאפ"כ דשיקרו הוא קרבן חובה אבל מ"מ הרי אינו קרב
בחובה, משא"כ בגדולים דקרב בחובה בזה לא גלי קרא
שיהא קרב שלא מדעת בעלים, חסו דמשני הגמ' דשה לזכר
לאו דאורייתא, ר"ל אינו חובה בקטנים, וממילא דליכא